

fredede bybygninger er således generelt i god stand. Det samme gælder de fredede landbygninger, men billedet her er ikke så entydigt som for bybygningerne, idet en større andel af bygningerne er i ringe stand. Også de fredede herregårdsbygninger er generelt i god stand. En mindre del af herregårdsbygningerne er dog i ringe stand. De øvrige fredede bygninger, f.eks. vand- og vindmøller og industribygninger er generelt i mindre god vedligeholdelsestilstand.

Udvalget skønner, at der tilsyneladende sker en generel forbedring af de fredede bygningers vedligeholdelsestilstand, tilsyneladende en gennemsnitlig forbedring på en del af landbygningernes vedligeholdelsestilstand og en generel forringelse af herregårdsbygningernes vedligeholdelsestilstand.

Udvalget skønner, at de fredede bygningers »klimaskærm« har et samlet behov for istandsættelse på ca. 1,7 mia. kr., hvis bygningerne skulle istandsættes her og nu, herunder et behov på ca. 320 mio. kr. for at udbedre manglerne på bygningerne i »ringe stand«. Det årlige vedligeholdelsesbehov skønnes i størrelsesorden 270-360 mio. kr.

Udvalget har opgjort, at den samlede årlige økonomiske direkte og indirekte støtte til de fredede bygninger beløber sig til knap 190 mio. kr. Denne støtte, som ikke alene angår bygningernes »klimaskærm«, skønner udvalget svarer til en dækning på 22-30% af det årlige samlede vedligeholdelsesbehov for såvel bygningernes ydre som indre. Udvalget konstaterer, at samfundet gennem rammerne for de eksisterende fradragsordninger, som ikke er fuldt udnyttet, har afsat midler, der dækker en større procentdel af vedligeholdelsesbehovet.

Hvis samfundet ønsker at støtte de fredede bygninger i øget omfang, bør det efter udvalgets opfattelse overvejes at sikre de ca. 2% af bygningerne, der er i »ringe stand«. Det vil kunne ske ved en årlig forøgelse af støtten til de fredede bygninger med ca. 32 mio. kr. i en femårig periode.

Udvalget anbefaler, at sammenlægningen af Statens Bygningsfredningsfonds støtteordning med Miljø- og Energiministeriets støtteordning følges op af fastlæggelse af kriterier for, hvordan de samlede støttemidler fordeles mellem de forskellige kategorier af bygninger og mellem forskellige typer af bygearbejder. Udvalget peger her på herregårdsbygningerne og visse af landbygningerne.

Udvalget anbefaler ikke nye direkte eller indirekte støtteordninger for de fredede bygninger.

Om de *bevaringsværdige bygninger*, som efter den gældende lovgivning er et kommunalt ansvarsområde, konkluderer udvalget, at de fagligt set mest bevaringsværdige bygninger bør inddrages i overvejelserne om eventuel etablering af offentlige økonomiske

støtteordninger. Udvalget anslår, at der findes ca. 100.000 bygninger i denne kategori. Udvalget har vurderet disse bygningers bygningsmæssige tilstand og skønner, at 47% er i »god stand«, 51% i »rimelig stand« og 2% i »ringe stand«. Der afsættes gennem de eksisterende støtteordninger ca. 2,7 mio. kr. årligt til de bevaringsværdige bygninger.

Udvalget lægger til grund, at det er bygningernes særlige bevaringskvaliteter, der fra samfundets side i givet fald bør overvejes støttet. Udvalget skønner, at denne del af vedligeholdelsesomkostningerne kan sættes til 10-20%. Efter udvalgets opfattelse bør en eventuel statslig støtte betinges af en tilsvarende kommunal støtte og måske også af en privat støtte i samme størrelse. Med dette udgangspunkt og med baggrund i erfaringer med effekten af støtteordninger til bevaringsværdige bygninger anslår udvalget, at den eventuelle årlige statslige støtte til de bevaringsværdige bygninger i givet fald bør ligge i størrelsesorden 30-90 mio. kr. årligt.

Hvis samfundet ønsker at yde øget økonomisk støtte til de bevaringsværdige bygninger, bør det efter udvalgets opfattelse ske ved etablering af lokale bevaringsfonde, puljer eller lignende med repræsentation af bl.a. kommunen, lokal faglig ekspertise og lokale interesseorganisationer. Udvalget anbefaler, at det i forbindelse med den nye byfornyelseslov overvejes, at kommunerne får mulighed for at anvende en del af deres byfornyelsesramme som det statslige tilskud til disse fonde, puljer eller lignende, hvorved bevaringsopgaver på klimaskærmen i de beboelsesbygninger, som normalt ikke vil være omfattet af kommunens byfornyelse, kunne løses. Udvalget er opmærksom på, at der vil være kategorier af bevaringsværdige bygninger, der herved ikke ville være omfattet og anbefaler, at der tages højde for dette problem i det lovopfølgende arbejde med bekendtgørelse, vejledninger, standardcirkulære, vedtægter m.m.

Udvalget lægger på baggrund af miljø- og energiministerens kulturmiljøredegørelse til grund, at det er kommunalbestyrelsen, der i kommuneplanen udpeger de »bevaringsværdige bygninger«, som kan gives støtte fra de lokale fonde, puljer eller lignende. Udvalget peger på, at tildelingen af støtte til de bevaringsværdige bygninger altid bør foretages på baggrund af kommunalbestyrelsens vurdering af bevaringsværdien for den enkelte bygning med baggrund i kommunens samlede bygningskortlægning. Til dette må kommunerne efter udvalgets opfattelse gives mulighed for at få den fornødne vejledning om det faglige grundlag for udpegningen. Udvalget peger i denne forbindelse på det igangværende »kommuneatlasarbejde« med den deri anvendte SAVE-registre-